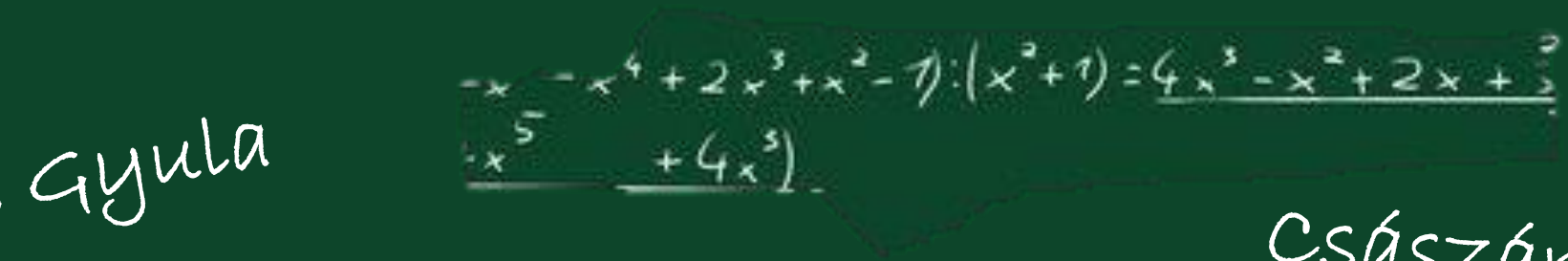
Kevésbé ismert magyar matematikusok a XX. században

Készítette: Metz Norbert

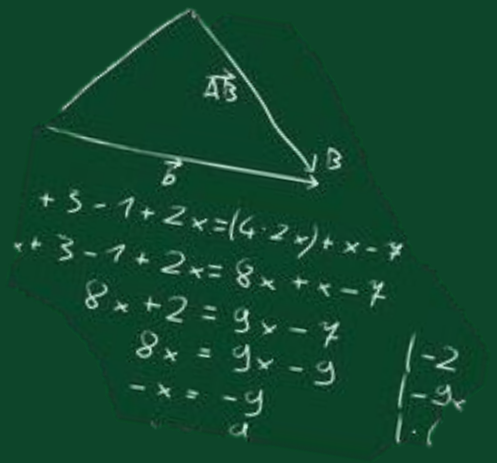
Prezentációmban bemutatott matematikusok:

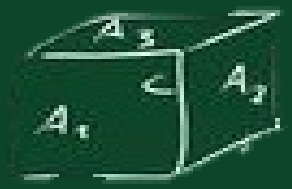
Farkas Gyula



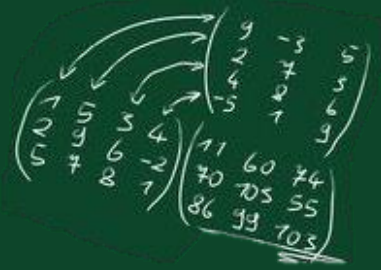
Császár Ákos

Alexits György

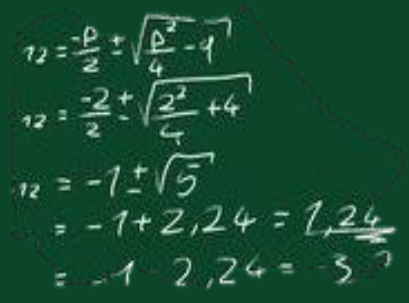




Vörös Cirill Imre

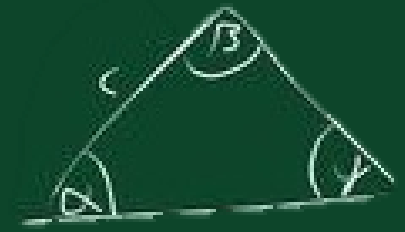


Rényi Alfréd

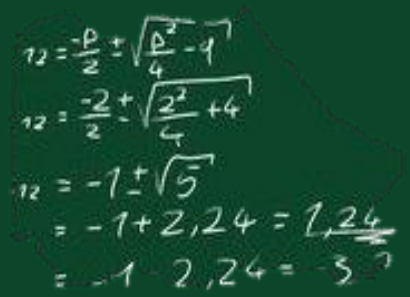


Beke Manó

Strommer Gyula



2.



Farkas Gyula
(1847 – 1930)



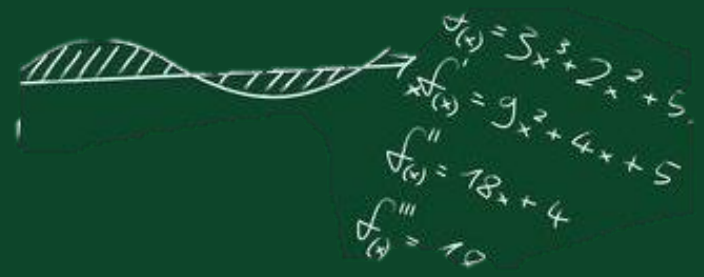
- A magyarországi alkalmazott matematika és elméleti fizika meghatározó alakja.
- Nevéhez kapcsolódik: a Carathéodory-elvet is megelőző Farkas-féle entrópiatétel kidolgozása (1895), valamint a lineáris egyenlőtlenségek vizsgálata kapcsán kidolgozott, később a lineáris programozásban is alkalmazott Farkas-lemma (1902).
- Közel három évtizeden keresztül, 1888 és 1915 között a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem elméleti fizikai tanszékének vezetője volt.



Farkas Gyula munkássága

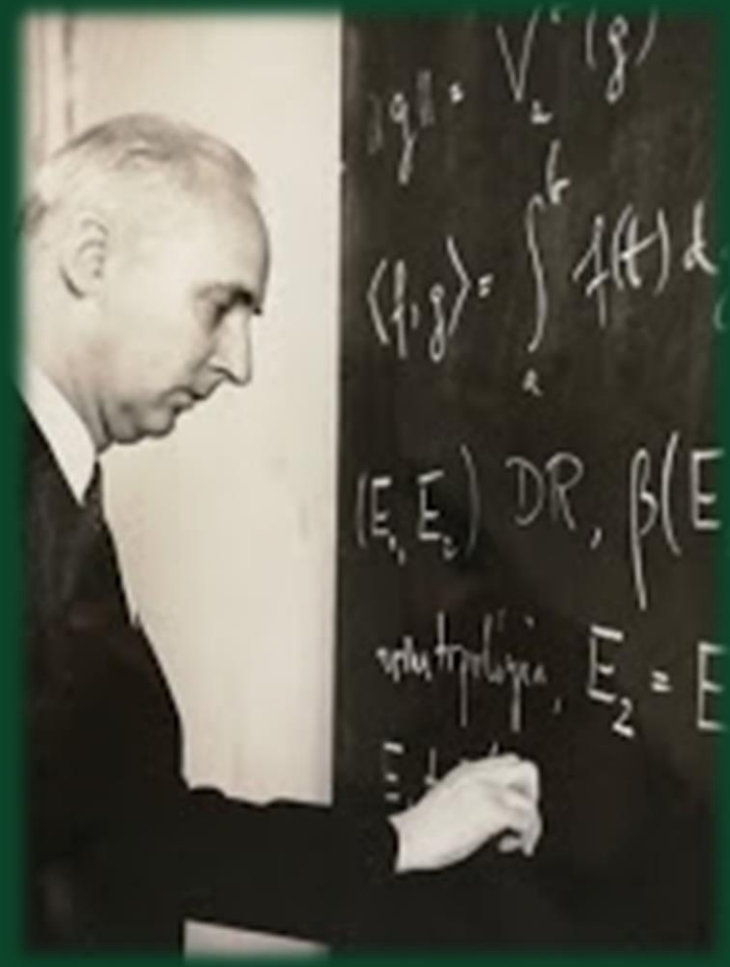


- Konvergenciakérdés, Elliptikus függvények, Lineáris egyenlőtlenségek
- Kuhn és Tucker, Farkas-lemma a lineáris programozás és optimalizáláselmélet
- Az 1880-as évek végétől érdeklődése döntően az elméleti fizika kérdéseire irányult
- Meghatározó tevékenységet fejtett ki a matematika és a fizika népszerűsítése, illetve oktatás-módszertani korszerűsítése terén is.



Császár Ákos

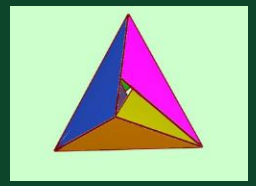
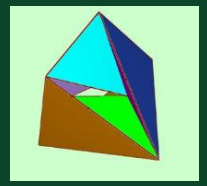
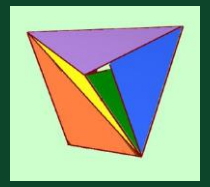
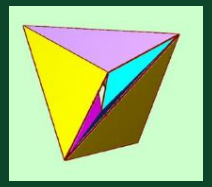
(1924 - 2017)

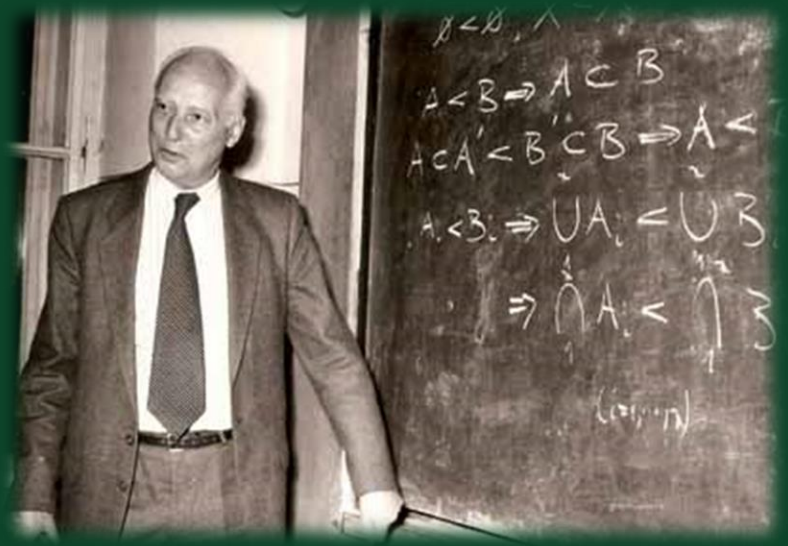


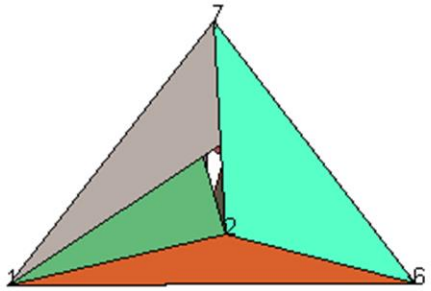
- Kossuth-díjas magyar matematikus, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja.
- Kutatási területe a valós függvénytan és az általános topológia.
- Nevéhez kapcsolódik a Császár-féle test megalkotása.
- A „big five”-nak nevezett öt magyar matematikus egyike. További tagok: Aczél János, Fuchs László, Gál István és Horváth János
- 1980 és 1990 között a Bolyai János Matematikai Társulat elnöke.

Császár Ákos munkássága

- Császár-féle test = Császár-poliéder





A Császár-féle test geometriai test, nemkonvex poliéder. 14 háromszög határolja. Átlói nincsenek, minden pár csúcs egy élben érintkezik egymással. Jelenleg a tetraéderen és a Császár-féle testen kívül nem ismerünk olyan poliédert, amelynek nincsenek átlói.



Alexits György
(1899 – 1979)

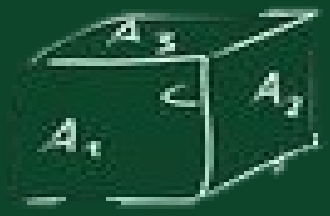


- Kossuth-díjas egyetemi oktató, kutató
- 1948-tól 1967-ig a Műegyetem III. sz. matematikai tanszékének vezetőjeként dolgozott.
- 1967-től az Magyar Tudományos Akadémia Matematikai Kutatóintézetében lett tudományos osztályvezető.
- Leginkább ortogonális függvénysorokkal, approximációelmélettel, valamint valós függvénytannal, görbeelmélettel, metrikus geometriával foglalkozott.
- 1948-ban választották a Magyar Tudományos Akadémia levelező, 1949-ben rendes tagjává.

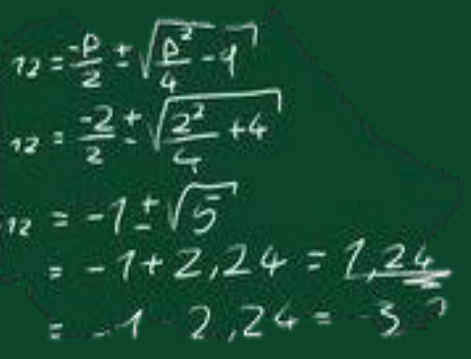
Strommer Gyula
(1920 – 1995)



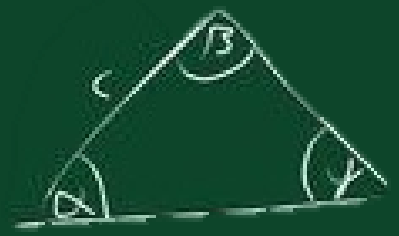
- Gépészmérnök, matematikus, egyetemi tanár
- 1940. augusztus 27-én felfedezte a majdnem 14 km átmérőjű *1537 Transylvania* nevű kisbolygót.
- 1942-től tanársegéd volt a műegyetem Ábrázoló Geometria Tanszékén.
- 1952-ben az Ábrázoló Geometria Tanszék vezetője.



Strommer Gyula



- 1972-ben egyetemi tanárrá nevezték ki.
- 1981 és 1987 között a Gépészmérnöki Kar dékánja volt.
- Kutatási témái: a geometria alapjai, a Bolyai-Lobacsevszkij geometria
- Kitüntetés: Apáczai Csere János-díj tanári tevékenysége elismeréseként, 1990.





Vörös Cirill Imre
(1868 – 1948)



- Matematikus, piarista tanár
- Több könyve és értekezése jelent meg a Bolyai-féle abszolút- és a Riemann-geometria körében.
- 1909-től eszperantista volt, nevéhez kapcsolódik az eszperantó matematikai szaknyelvének kidolgozása.
- 1930-tól 1938-ig a Magyar Országos Katolikus Eszperantó Egyesület társelnöke volt.

Vörös Cirill Imre



- Fizika–matematika, fizika–földrajz tanterveket is készített középiskolásoknak.
- A csoportképen Cirill 27 éves. A hátsó sorban középen áll, Beke Manó válla mögött.

11.

Beke Manó
(1862 - 1946)



- Matematikus, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia tagja.
- Algebrával, differenciálegyenletekkel és a Bolyai-féle geometriával foglalkozott.
- 1895 a budapesti mintagimnázium, vele párhuzamosan pedig leánygimnázium matematikatanára volt.
- 1900-ban egyetemi tanári kinevezést kapott. A budapesti tudományegyetem tanára (1900–1922), s közben 1911-ben kinevezik a bölcsészeti kar dékánjának.
- A Bolyai János Matematikai Társulat 1951 óta évente Beke Manó Emlékdíjjal jutalmazza a matematika legjobb népszerűsítőit.

Rényi Alfréd
(1921 – 1970)



- Kétszeres Kossuth-díjas Matematikus, akadémikus
- 1949-től a debreceni tudományegyetem professzora lett.
- 1950-ben ő hozta létre a Magyar Tudományos Akadémia gyorsan világhírűvé vált Alkalmazott Matematikai Intézetét, amelynek haláláig igazgatója volt. 1952-től az ELTE valószínűségszámítási tanszékét is vezette.
- 1949-től az Akadémiának levelező, 1956-tól rendes tagja lett. Emlékére az Akadémia Matematikai Kutató Intézete 1972-ben Rényi-díjat alapított.

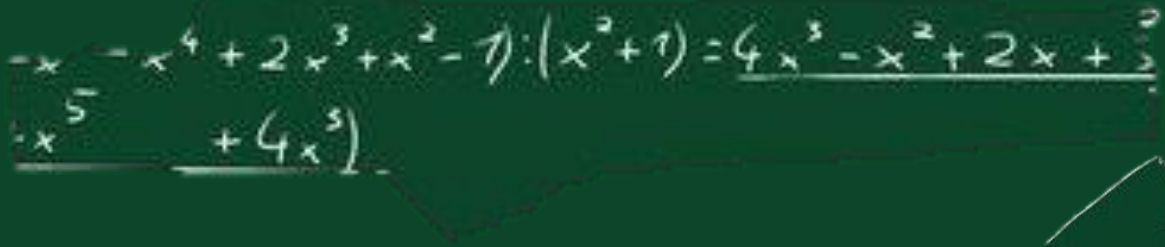
Rényi Alfréd munkássága

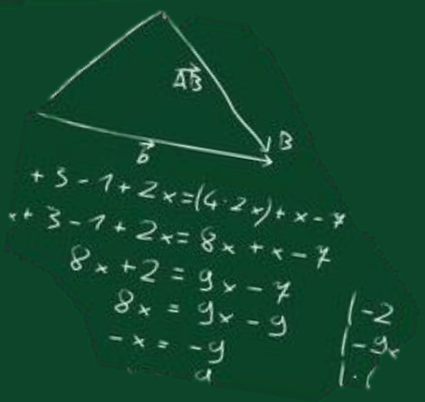


- A matematikában a kombinatorika, a gráfelmélet, és főleg a valószínűségszámítás területén ért el eredményeket.
- 1947-ben továbbfejlesztette a Linnyiktől származó nagy szitát, és ennek felhasználásával világraszóló eredményt ért el a Goldbach-sejtéssel kapcsolatban: igazolta, hogy minden elegendően nagy páros szám egy prímszám és egy olyan szám összege, amelynek legfeljebb K prímosztója van, ahol K egy konkrét, megadható szám.
- Jelentős volt a tudománynépszerűsítő tevékenysége is.

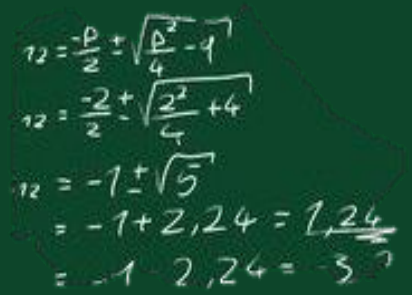
14.

Forrásjegyzék:









- Hujter Mihály (BME) gyűjtései
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Farkas_Gyula_(matematikus)
- https://tudosnaptar.kfki.hu/historia
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Cs%C3%A1sz%C3%A1r_%C3%81kos
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Cs%C3%A1sz%C3%A1r-f%C3%A9le_test
- http://users.atw.hu/polyeder5/22_csszrfle_test.html
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Alexits_György_(matematikus)
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Strommer_Gyula
- https://hu.wikipedia.org/wiki/V%C3%B6r%C3%B6s_Cyrill
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Beke_Manó
- http://vmek.niif.hu/02100/02185/html/618.html
- https://hu.wikipedia.org/wiki/R%C3%A9nyi_Alfr%C3%A9d


Köszönöm a figyelmet!